

โค (โค) สามัญ ไม่นิยมว่า ผู้เมีย แจกอย่างนี้

วิภัติ	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปฐมา	โค ลง สี ปฐมา. เอก ลง สี ลบ สี = โค อ.โค	คาโว ลง โย ปฐมา. พหุ. แปลง โค เป็น คาว แปลง โย เป็น โอ= คาโว อ.โค ท.
ทุตिया	คาวุ ลง อํ ทุตिया. เอก. แปลง โค เป็น คาว ลง อํ คง อํ วั = คาวุ คาวุ ลง อํ ทุตिया. เอก แปลง โค เป็น คาวุ ลง อํ คง อํ วั = คาวุ ซึ่งโค สูโค ยิงโค สิ้นโค ตลอดโค กะโค เฉพาะ โค	คาโว ลง โย ทุตिया. พหุ. แปลง โค เป็น คาว แปลง โย เป็น โอ =คาโว ซึ่งโค ท. สูโค ท. ยิงโค ท. สิ้นโค ท. ตลอดโค ท. กะโค ท. เฉพาะโค ท.
ตติยา	คาเวน ลง นา ตติยา. เอก. แปลง โค เป็น คาว แปลง นา เป็น เอน = คาเวน ด้วยโค โดยโค อันโค ตามโค เพราะโค มีโค ด้วยทั้งโค ข้างโค ทางโค	โคหิ ลง หิ ตติยา.พหุ. ลง หิ คง หิ วั = โคหิ โคภิ ลง หิ ตติยา. พหุ. แปลง หิ เป็น ภิ= โคภิ คาเวหิ ลง หิ ตติยา. พหุ. แปลง โค เป็น คาว ลง หิ คง หิ วั เอา อ เป็น เอ = คาเวหิ คาเวภิ ลง หิ ตติยา. พหุ. แปลง โค เป็น คาว แปลง หิ เป็น ภิ เอา อ เป็น เอ = คาเวภิ ด้วยโค ท. โดยโค ท. อันโค ท. ตามโค ท. เพราะโค ท. มีโค ท. ด้วยทั้งโค ท. ข้างโค ท. ทางโค ท.
จตุตถิ	คาวสุส ลง ส จตุตถิ. เอก. แปลง โค เป็น คาว แปลง ส เป็น สส=คาวสุส แกโค เพือโค ต่อโค	คูนุ่ ลง นุ่ จตุตถิ. พหุ. เอา โอ ที่ โค เป็น อุ ลง นุ่ คง นุ่ วั ช้อน น หน้า นุ่ = คูนุ่ คาวานุ่ ลง นุ่ จตุตถิ. พหุ. แปลง โค เป็น คาว ลง นุ่ คง นุ่ วั ที่ชะ อ เป็น อา = คาวานุ่

		แก้โค ท. เพื่อโค ท. ต่อโค ท.
ปัญจมี	<p>คาวสมา ลง สมา ปัญจมี. เอก. แปลง โค เป็น คาว ลง สมา คง สมา=คาวสมา</p> <p>คาวมหา ลง สมา ปัญจมี. เอก. แปลง โค เป็น คาว แปลง สมา เป็น มหา = คาวมหา</p> <p>คาวา ลง สมา ปัญจมี. เอก. แปลง โค เป็น คาว แปลง สมา เป็น อา = คาวา</p> <p>คาวสมา คาวมหา คาวา แต่โค จากโค กว่าโค เหตุโค</p>	<p>โคหิ ลง หิ ปัญจมี. พหุ. ลง หิ คง หิ ไว้ = โคหิ</p> <p>โคภิ ลง หิ ปัญจมี. พหุ. แปลง หิ เป็น ภิ = โคภิ</p> <p>คาเวหิ ลง หิ ปัญจมี. พหุ. แปลง โค เป็น คาว ลง หิ คง หิ ไว้ เอา อ เป็น เอ = คาเวหิ</p> <p>คาเวภิ ลง หิ ปัญจมี. พหุ. แปลง โค เป็น คาว แปลง หิ เป็น ภิ เอา อ เป็น เอ = คาเวภิ</p> <p>โคหิ โคภิ คาเวหิ คาเวภิ แต่โค ท. จากโค ท. กว่าโค ท. เหตุโค ท.</p>
จัญฉิ	<p>คาวสส ลง ส จัญฉิ. เอก. แปลง โค คาว แปลง ส เป็น สส = คาวสส แห่งโค ของโค เมื่อโค</p>	<p>คูนัน ลง น จัญฉิ. พหุ. เอา โอ ที โค เป็น อุ ลง น คง น ไว้ ช้อน น หน้า น = คูนัน</p> <p>คาวาน ลง น จัญฉิ. พหุ. แปลง โค เป็น คาว ลง น คง น ไว้ ที ชะ อ เป็น อา = คาวาน</p> <p>คูนัน คาวาน แห่งโค ท. ของโค ท. เมื่อโค ท.</p>
สัตตมี	<p>คาวสมิ ลง สมิ สัตตมี. เอก. แปลง โค เป็น คาว ลง สมิ คง สมิ ไว้=คาวสมิ</p> <p>คาวมहि ลง สมิ สัตตมี. เอก. แปลง โค เป็น คาว แปลง สมิ เป็น มहि = คาวมहि</p> <p>คาเว ลง สมิ สัตตมี. เอก. แปลง โค เป็น คาว แปลง สมิ เป็น เอ = คาเว</p> <p>คาวสมิ คาวมहि คาเว ในโค ใกล้โค ที่โค</p>	<p>โคสุ ลง สุ สัตตมี. พหุ. ลง สุ คง สุ ไว้ = โคสุ</p> <p>คาเวสุ ลง สุ สัตตมี. พหุ. แปลง โค เป็น คาว ลง สุ คง สุ ไว้ เอา อ เป็น เอ = คาเวสุ</p> <p>โคสุ คาเวสุ ในโค ท. ใกล้โค ท. ที่โค ท. ครั้นเมื่อโค ท. ในเพราะโค ท. เหนือโค ท. บนโค ท. ณ โค ท.</p>

	ครั้นเมื่อโค ในเพราะโค เหนือโค บนโค ณ โค	
อालปน ะ	คาว ลง สี อาลปน. เอก. แปลง โค เป็น คาว ลบ สี = คาว แน่โค ดูก่อนโค ข้าแต่ โค	คาโว ลง โย อาลปน. พหุ. แปลง โค เป็น คาว แปลง โย เป็น โอ = คาโว แน่โค ท. ดูก่อนโค ท. ข้าแต่โค ท.

โค (โค) สามัญ

ข้อควรรู้

โค (โค) ไม่นิยมว่า ตัวผู้ตัวเมีย ถ้าเป็นปุงลิงค์ แปลง โค เป็น โคน (โคผู้) แจกแบบ ปุริส (บุรุษ) ถ้าเป็นอิตถीलิงค์ แปลงเป็น คาวี (แม่โค) แจกแบบ นารี (นาง)

แจก โคน (โคผู้) คาวี (แม่โค)

วิภัตติ	เอก.	พหุ
ป.	โคณ คาวี	โคณา คาวियो คาวี
ท.	โคณ คาวี คาวียํ	โคณ คาวियो
ต.	โคณน	โคณहि โคณภิ

	คาริยา	คารีหิ คารีภิ
จ.	โคณสฺส โคณาย โคณตถํ คาริยา	โคณานํ คารินํ
ปญ.	โคณสฺมา โคณเมหา โคณา คาริยา	โคณเหหิ โคณภิ คารีหิ คารีภิ
ฉ.	โคณสฺส คาริยา	โคณานํ คารินํ
ส.	โคณสฺมึ โคณมุหิ โคณ คาริยา, คาริยํ	โคณสฺ คาริสฺ
อา.	โคณ คาริ	โคณา คาริโย คาริ

ทดสอบการแต่งประโยค

๑. **อ.โค ท.** เคี้ยวกินอยู่(ขาทนต์) ซึ่งหญ้า ท. (ดิณ-นปฺง)
 ใกล้เคียง **ของโคผู้ ท.** ตัวมีกำลัง (พลวนต์) ๑
**ตอบ. พลวนต์านํ (พลวตํ) โคนานํ วเช ดิณานิ ขาทนต์าคา
 โว ๑**
๒. อ.ชวานา ท. ผู้เฒ่าอยู่ (กสนต) ซึ่งนา **ด้วยโค ท.** ในเวลาเช้า
 ๑
**ตอบ. ปาโต คาเวหิ (คาเวภิ, โคหิ, โคภิ) เขตตํ กสนตาคสกา
 ๑**
๓. อ.ฝูง **แห่งโค ท.** ใกล้เคียง **แห่งแม่โคนม** ตัวหนึ่ง
 ตัวยืนแล้ว (ลิต) ในท่ามกลาง (มชณ-นปฺง) **ของแม่โค ท.** ตัวเข้าไป-
 เสียดสีอยู่ (อุปนินฺชสนต) **ซึ่งโคตัวเฒ่าด้วยกำลัง (พลิวทท)** ใกล้เคียง
 เรือน
 ของชวานา (กสก, กสิกร) ๑

**ตอบ. กสภส เคเห พลิวทท์ อุปนิขฺสนุดินฺ คาวินฺ มชฺเณ
ฐิตาย เอกาย (เอภิสสา) เณยา วเช Cunฺ (คาวนฺ) คโณ ฯ**

ทดสอบการแปลบาลี

๑. อตตโน พลวนเตหิ โคหิ เขตต์ กสมานา กสกา ฯ

**ตอบ. อ.ชาวนา ท. ผู้เฝ้าอยู่ ชิงนา ด้วยโค ท. ตัวมีกำลัง ของ
ตน ฯ**

๒. คาวีหิ จ เณหิ จ สทุธิ นที โอตรนฺตานํ (ข้ามลงอยู่) Cunฺ ค
ณํ ปวิสฺนโต เอโก โค ฯ

**ตอบ. อ.โค ตัวหนึ่ง ตัวเข้าไปอยู่ สู่ฝั่ง แห่งโค ท. ตัวข้าม
ลงอยู่ สู่แม่น้ำ กับ ด้วยแม่โค ท. ด้วย ด้วยแม่โคนม ท. ด้วย ฯ**

๓. อตตโน สกฺเณสุ คาวโ ปโยเชนฺตา(เทียมอยู่) วาณิชา ฯ

**ตอบ. อ.พ่อค้า ท. ผู้เทียมอยู่ ชิงโค ท. ที่เกวียน ท. ของตน
ฯ**

อ.ฝูง แห่งโคถึก ท. (พลีพทุท-ปุง) มีร้อยห้าเป็นประมาณ (ปลยจ
สต) ตัวนอนแล้ว (นิปนุน) ไกล่คอก แห่งแม่โค ท. ตัวประหารอยู่(ป
หรนฺตี) ซึ่งโคผู้ ท. ตัวยืนแล้ว (จฺฐิต) ไกล่แม่โคนม ตัวหนึ่ง ในเรือน
ของตน ฯ

1. แจก โคน, คาวิ มาดู

๒. อ.เท้า แห่งโคผู้ ท. ผู้เที่ยวไปอยู่ (จรนฺต) เพื่อหญ้า ท. (ติณ-นปุง)
ในนา ของชาวนา คนหนึ่ง ผู้มีบุญ กว่าช่างไม้ ท. ผู้เลื่อมใสแล้ว
(ปฺสนฺน) ในพระศาสนา ของมารดา ของตน ฯ

๓. อ.ฝูง แห่งโคตัวเมีย ท. ตัวคู่ร้าย ต่อภิกษุหนุ่มและสามเณร ท.
(ทหรสามเณร-ปุง) ผู้อยู่อยู่ (วสนฺต) ในป่า ไกล่อาศรม ของดาบส
ผู้เห็นอยู่ (ปฺสฺสนฺต) ซึ่งกรรม ท. ของสัตว์โลก (ปฺชา) ฯ